

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 215/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kotusom, Žižkova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 74/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu

Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 74/09 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Uvedenie nesprávnej spisovej značky napadnutého konania „17C/69/2009“ sťažovateľom v petite sťažnosti ústavný súd považoval len za zrejmu nesprávnosť a vychádzajúc z obsahu a príloh sťažnosti vymedzil predmet konania pred ústavným súdom uvedením správnej spisovej značky napadnutého konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení žalovaného účastníkom napadnutého konania, ktoré začalo ešte v roku 2009 a predmetom ktorého je nárok žalobcu na náhradu škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Sťažovateľ uviedol, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac než ôsmich rokoch od podania návrhu a obzvlášť poukazoval na skutočnosť, že napriek vyhláseniu rozsudku na pojednávaní v januári 2015 mu bol rozsudok doručený až 31. októbra 2016. Proti predmetnému rozsudku bolo oboma stranami sporu podané odvolanie.

3. Sťažovateľ vo svojej argumentácii v sťažnosti ďalej uviedol:

„... konanie v označenej právnej veci trvá neprimerane dlhú dobu teda viac ako 8 rokov a 4 mesiace... a dochádza v ňom k zbytočným prietahom.

Pred podaním ústavnej sťažnosti podal sťažovateľ dňa 01.12.2016 predsedovi Okresného súdu Košice - okolie v zmysle § 62 zák. č. 757/2004 Z. z. sťažnosť na prietahy v konaní... Listom zo dňa 05.01.2017 predseda súdu sťažovateľovi oznámil, že jeho sťažnosť pokladá za dôvodnú, s to poukazom najmä na to, že za prietahy v konaní hodnotí stav, keď súd vo veci počas dlhšieho časového obdobia nekonal vôbec, ako aj na to, že rozsudok bol vyhlásený dňa 09.01.2015 a doručený až 31.10.2016.

Sťažovateľ má za to, že uvedené okolnosti deklarujú skutočnosť, že konaním súdu bolo zasiahnuté do jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na prejednanie veci v primeranej lehote, nakoľko účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníkov konania... V posudzovanej veci činnosť súdu v konaní nebola efektívna a nesmerovala ku skorému ukončeniu veci, nakoľko vo veci právne a skutkovo nie veľmi

náročnej konajúci súd rozhodoval neprimerane dlhé časov obdobie a sťažovateľ, resp. účastníci konania k neprimeranej dĺžke konania a vzniknutým priesťahom žiadnym spôsobom neprispeli.“

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom o porušení jeho v záhlaví označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, aby prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priesťahov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania v sume 374,80 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 74/09.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

9. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

10. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

11. Podľa svojej ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48

ods. 2 ústavy (a tiež právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

13. Zo samotnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v napadnutom konaní okresný súd meritórne rozhodol rozsudkom z 9. januára 2015, ktorý bol sťažovateľovi doručený 31. októbra 2016. Sťažnosť sťažovateľa namietajúca postup okresného súdu v napadnutom konaní bola ústavnému súdu doručená 15. marca 2017, teda po tom, ako okresný súd konajúci o žalobe meritórne rozhodol a rozsudok stranám sporu doručil. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že strany sporu sa odvolali proti rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ 10. novembra 2016 doručil odvolanie proti rozsudku okresného súdu a 1. decembra 2016 návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd 2. februára 2017 zaslal odvolanie sťažovateľa žalobcovi na vyjadrenie a súčasne požiadal zamestnávateľa žalovaného o doručenie opisu mzdového listu. Dňa 9. marca 2017 okresný súd opätovne požiadal zamestnávateľa žalovaného o doručenie opisu mzdového listu. Dňa 29. marca 2017 okresný súd urgoval žalobcu o doručenie písomného stanoviska k odvolaniu sťažovateľa.

14. Na základe uvedených zistení ústavný súd konštatuje, že aj keď označený rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť z dôvodu stranami sporu podaných odvolaní, okresný súd pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vo veci meritórne rozhodol

a rozsudok stranám sporu doručil. Teda v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd nemohol ovplyvniť plynulosť priebehu napadnutého konania, a teda ani porušiť označené práva sťažovateľa, pretože vydaním meritórneho rozsudku a jeho doručením stranám sporu okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvej inštancie. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľa skončila meritórnym rozhodnutím a jeho doručením stranám sporu pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Podľa názoru ústavného súdu v súčasnosti okresný súd koná plynulo vo veci podaných odvolaní a priebežne vykonáva úkony v odvolacom konaní.

15. Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

16. Vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy či práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd konštatuje, že postup sťažovateľa ako žalovaného v napadnutom konaní, ktorý čelí žalobe o náhradu škody spôsobenej na zdraví spôsobenej pri dopravnej nehode, indikuje zneužitie práva na podanie sťažnosti, keďže je zrejmé, že v prípade právoplatného rozsudku zaväzujúceho sťažovateľa

plniť poskytne toto plnenie poisťovňa z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z tohto pohľadu je preto vnímanie stavu právnej neistoty sťažovateľa výrazne odlišné ako v prípade žalobcu (pozri nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 601/2016).

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2017